

EUR-10 Järvelä Suvi(UM)

18.12.2013
JULKINEN

EDUSKUNTA
SUURI VALIOKUNTA

Viite

Asia

Suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen kahdenvälisten suhteiden institutionaalista kehystä koskevasta Euroopan unionin ja Sveitsin valaliiton sopimuksesta

U/E-tunnus:

EUTORI-numero: EU/2013/1751

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti muistio Euroopan komission suosituksesta neuvoston päätökseksi luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen kahdenvälisten suhteiden institutionaalista kehystä koskevasta Euroopan unionin ja Sveitsin valaliiton sopimuksesta.

Yksikön päällikkö

Vesa Vasara

Plsta

Yksikön päällikkö

Päivi Pohjanheimo

LIITTEET perusmuistio

Asiasanat	EFTA, Sveitsi
Hoitaa	UM
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, SM, STM, TEM, TPK, TULLI, VM, VNK, YM

EUR-10 Järvelä Suvi(UM)

13.12.2013
JULKINEN

Asia

Suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen kahdenvälisen suhteiden institutionaalista kehystä koskevasta Euroopan unionin ja Sveitsin valaliiton sopimuksesta

Kokous

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

EU/2013/1751

U-tunnus / E-tunnus:

-

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Komissio on marraskuussa 2013 antanut suosituksen neuvoston päätökseksi luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen kahdenvälisen suhteiden institutionaalista kehystä koskevasta sopimuksesta Sveitsin kanssa. Tarkoituksena on antaa komissiolle valtuutus neuvotella unionin puolesta tämä sopimus Sveitsin kanssa. Asian käsittely neuvoston EFTA/ETA-työryhmässä aloitettiin marraskuun lopussa. Suosituksen liitteenä ovat neuvotteluohjeet komissiolle.

Asiakirjat:

Euroopan komission suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen kahdenvälisen suhteiden institutionaalista kehystä koskevasta Euroopan unionin ja Sveitsin valaliiton sopimuksesta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Komissio on ehdottanut neuvoston päätöksen oikeusperustaksi SEUT 218 artiklan 3 ja 4 kohtaa, joissa määrätään neuvotteluvaltuuksien ja neuvotteluohjeiden antamisesta. Tällöin neuvoston päätös tehdään määräänemmistöllä SEUT 218 artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan. Jotkut jäsenvaltiot ovat työryhmässä ehdottaneet SEUT 217 artiklan lisäämistä oikeusperustaksi. Mikäli tähän päädytään, neuvoston päätös tehdään yksimielisesti SEUT 218 artiklan 8 kohdan toisen alakohdan mukaan.

Käsittelijä(t):

Ulkoasiainministeriö:

Pohjoisen Euroopan yksikkö EUR-10, ma. avustaja Suvi Järvelä, p. 0295 351 208,
 EU- ja valtiosopimusoikeuden yksikkö OIK-20, lainsäädäntösihteeri Annika Naskila, p.
 0295 351 15,
 EU-tuomioistuinasiat -yksikkö, yksikön päällikkö Joni Heliskoski, p. 0295 351 164.

Suomen kanta/ohje:

Suomi tukee neuvotteluvaltuutuksen antamista komissiolle.

Suomi ei pidä SEUT 217 artiklan lisäämistä oikeusperustaksi tarpeellisenä, sillä aineellinen oikeusperusta voidaan lisätä myöhemmin sopimuksen allekirjoittamista ja tekemistä koskeviin neuvoston päätöksiin (ja tämä on asianmukaisempaa sopimustekstin ollessa käsillä). Suomi voi kuitenkin olla asiassa joustava.

Paraikaa ollaan arvioimassa, tulisiko kyseeseen unionisopimus vai ns. sekasopimus. Tämä kysymys on selvitettävä, mutta Suomi voi olla tämän suhteen joustava. Sopimuksen luonne tulisi määrittää lopullisesti vasta valmiin sopimustekstin ollessa käsillä.

Pääasiallinen sisältö:

Sveitsin suhteet EU:hun ovat perustuneet tiettyjä aloja ja sektoreita koskeviin sopimuksiin, joita on tehty n. sata kappaletta. Sveitsille on annettu pääsy monille sisämarkkinoihin kuuluville aloille (mm. liikenne, ihmisten, tiettyjen tavaroiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus) ja parhaillaan on vireillä tai suunnitellaan neuvotteluja, jotka laajentaisivat Sveitsin pääsyä sisämarkkinoille. Olemassa oleviin sopimuksiin ei kuitenkaan sisälly tehokkaita mekanismeja sopimusten mukauttamiseksi unionin säännösten kehittyessä tai voimassa olevien sopimusten valvomiseksi. Tällaiset institutionaaliset mekanismit ovat tarpeen, jotta varmistetaan Sveitsiin laajennettujen sisämarkkinoiden yhdenmukaisuus ja tasapuoliset toimintamahdollisuudet. Em. institutionaaliset mekanismit luotaisiin institutionaalista kehystä koskevalla sopimuksella, jota sovellettaisiin Sveitsin kanssa tehtyihin ja jatkossa tehtäviin sopimuksiin, jotka koskevat sisämarkkinoita.

Institutionaalisen kehyksen pääperiaatteita olisivat:

- Sveitsin kanssa tehtyjen sopimusten määräyksiä ja sopimuksissa tarkoitettuja unionin säädöksiä tulee tulkita ja soveltaa Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti;
- Institutionaalisisessa sopimuksessa olisi sovittava EU:n ja Sveitsin välisten sopimusten mukauttamista unionin säännösten kehittyessä koskevasta menettelystä;
- Komission olisi valvottava, että Sveitsi soveltaa sopimuksia: komissiolla olisi oltava tätä tarkoitusta varten tarvittavat tutkinta- ja päätöksentekovaltuudet;
- Kumpikin osapuoli voi tuoda sopimusten soveltamista koskevan riita-asian EU:n tuomioistuimen käsiteltäväksi;
- Sveitsiläisillä tuomioistuimilla olisi mahdollisuus pyytää ennakkoratkaisua EU:n tuomioistuimelta sopimuksen määräyksen tulkinnasta.

Suosituksen liitteenä ovat neuvotteluohjeet komissiolle, joita komission tulisi noudattaa sopimusta neuvotellessaan. Komissio kävisi neuvottelut kuullen neuvoston nimeämää erityiskomiteaa (Efta-työryhmä).

Paraikaa ollaan arvioimassa, tulisiko kyseeseen unionisopimus vai ns. sekasopimus. Suosituksen liitteessä luetellut Sveitsin kanssa jo tehdyt sektorikohtaiset sopimukset,

joihin institutionaalista kehys sopimusta sovellettaisiin, ovat kaikki unionisopimuksia, mahdollisista tulevista sektorikohtaisista sopimuksista ainakin terveys- ja kuluttajansuojasektorit kuuluvat jaetun toimivallan piiriin.

Kansallinen käsittely:

Asiaa on käsitelty ja koordinoitu vastuuviranomaisten kanssa EFTA/ETA-kontaktiverkoston kautta. Lisäksi perusmuistiota on käsitelty ulkosuhdejaostossa (kirjallinen menettely).

Eduskuntakäsittely:

-

Käsittely Euroopan parlamentissa:

Mandaatin myöntämistä koskeva neuvoston päätös ei edellytä Euroopan parlamentin kuulemista tai hyväksyntää. Parlamentille tiedotetaan asiasta kuitenkin SEUT 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti. Neuvoston päätös sopimuksen tekemisestä edellyttäneen aikanaan Euroopan parlamentin hyväksynnän SEUT 218 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

Komissio ehdottaa, että sopimus tehdään unionisopimuksena. Neuvotteluohjeissa mainitut Sveitsin kanssa jo tehdyt sopimukset ovat kaikki unionisopimuksia. Mikäli sopimus päätetään tehdä unionisopimuksena, sopimus ei tulle sisältämään jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia määräyksiä.

Taloudelliset vaikutukset:

Esityksellä ei arvioida olevan suoranaisia taloudellisia vaikutuksia kansallisella tasolla.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

-

Asiasanat Hoitaa	EFTA, Sveitsi UM
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, SM, STM, TEM, TPK, TULLI, VM, VNK, YM
